

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ANGLIAVANDENILIŲ IŠTEKLIŲ MOKESČIO
ĮSTATYMO NR. I-2944 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-518**

2023 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. birželio 15 d. sprendimo Nr. SV-S-565 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-518 (toliau – Įstatymo projektas) ir siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui nesvarstyti Įstatymo projekto dėl šių priežasčių:

1. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnį žemės gelmės išimtinė nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, t. y. žemės gelmėse esantys gamtiniai išteklių yra valstybės, o ne konkrečios savivaldybės nuosavybė. Todėl valstybės biudžetui turėtų atitekti didžioji pajamų iš šių išteklių apmokestinimo dalis, suteikiant galimybę sprendimą dėl didžiosios dalies pajamų iš angliavandenilių išteklių mokesčio panaudojimo kasmet priimti Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikus parengtą valstybės biudžeto projektą.

2. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte dėstoma, kad pajamos iš angliavandenilių išteklių mokesčio sumažėjo (nuo 2018 iki 2020 metų 2 009 tūkst. eurų: nuo 3 409 tūkst. eurų iki 1 400 tūkst. eurų), dėl ko mažėja ir šių išteklių turinčių 4 savivaldybių (Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Šilutės rajono, Palangos miesto) pajamos iš šio mokesčio (sumažėjo 201 tūkst. eurų: nuo 341 tūkst. eurų iki 140 tūkst. eurų).

Pažymėtina, kad remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenimis pastaraisiais metais pajamos iš angliavandenilių išteklių mokesčio didėjo ir minimoms savivaldybėms 2022 metais buvo paskirstyta 319 tūkst. eurų pajamų. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad kitų pajamų augimas šiose savivaldybėse reikšmingai nusveria pajamų iš angliavandenilių išteklių mokesčio ankstesnių metų sumažėjimą. Per pastaruosius 5 metus minėtų savivaldybių bendros pajamos išaugo 75 656 tūkst. eurų (nuo 2018 iki 2022 metų išaugo nuo 99 072 tūkst. eurų iki 174 728 tūkst. eurų) ir 2022 metais, palyginti su 2018 metais, buvo nuo 57 iki 97 procentų didesnės, priklausomai nuo savivaldybės: Klaipėdos rajono pajamos išaugo 32 865 tūkst. eurų (nuo 33 809 tūkst. eurų iki 66 674 tūkst. eurų), Palangos miesto – 15 393 tūkst. eurų (nuo 18 022 tūkst. eurų iki 33 415 tūkst. eurų), Šilutės rajono – 14 530 tūkst. eurų (nuo

24 646 tūkst. eurų iki 39 176 tūkst. eurų) ir Kretingos rajono – 12 869 tūkst. eurų (nuo 22 595 tūkst. eurų iki 35 464 tūkst. eurų).

Atsižvelgiant į tai, kad bendros savivaldybių pajamos, dėl kurių panaudojimo savivaldybės turi sprendimo teisę, reikšmingai augo, trūksta pagrindimo, kad laukiamam rezultatui „sumažinti dažną įtampą tarp vietos bendruomenių ir angliavandenilių išteklių išgaunančių verslo subjektų“ pasiekti visos pajamos iš angliavandenilių išteklių mokesčio turi būti skiriamos savivaldybių biudžetams.

3. Įstatymo projektu taip pat siūloma visą baudą už angliavandenilių išteklių mokesčio nuslėpimą ar nedeklaravimą įskaityti į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami angliavandenilių ištekliai, biudžetą. Atsižvelgiant į šio nutarimo 1 ir 2 punktuose pateiktus argumentus, taip pat į Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 85 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta bendroji su mokesčiu susijusių sumų (įskaitant baudas) skirstymo taisyklė: „jeigu atskiro mokesčio įstatymas nenustato kitaip, delspinigių, baudų, palūkanų pagal mokestinės paskolos sutartį, šių palūkanų delspinigių sumos paskirstomos tokia pat tvarka kaip ir mokestis, su kuriuo jos susijusios“, nustatyta bauda už angliavandenilių išteklių mokesčio nuslėpimą ar nedeklaravimą turėtų būti įskaitoma taip pat, kaip ir angliavandenilių išteklių mokestis.

4. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad įgyvendindama Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimo Nr. KT187 N15/2020 nuostatas Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. 999 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 12 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 6, 7, 8, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ pritarė Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir pateikė jį Seimui. 2022 m. gruodžio 20 d. Seime priimtas Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1707.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras